

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átvéve:	
Egész évre	6 frt — kr.
Negyedévre	1 „ 05 „
Helyben hához kordva:	
Egész évre	8 frt — kr.
Negyedévre	2 frt — kr.
Vidékre postán szállítva:	
Egész évre	10 frt — kr.
Negyedévre	2 „ 50 „

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik minden nap a hétből és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Apáczai u. 3. sz.

A szerkesztőség kéziratok visszatérésére vagy megőrzésére nem vállal felelősséget.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 4 kr.

NAGYVÁRAD, november 10

A katolikus autonómiai kongresszus megnyitása.

1871. év június hó 12-én nyújtotta át Istenben boldogult Simor János hercegprímás az autonómiai kongresszus elaborátumát, mely XXV. ülés eredményeként a magyarországi róm. kath. egyház autonómikus szervezetét foglalta magában.

Ő Felsege alkotmányos hozzájárulás végett átküldte a felelős magyar kormányhoz, illetve néh. Trefort akkori vallás- és közoktatásügyi miniszterhez, ki ad akta tette az egészet és 25 évig keveseknek fájt a feje miatta.

Erről az elaborátumról soha sem mondott senki szélesebb körben elterjedt kritikát, nem emlegették, hogy mi volt benne helyes, mi volna megváltoztatandó, hogy minden irányban közmegegyezésre elfogadható legyen, hanem átadták a feledésnek.

Az idén majd nem »deus ex machina« szólt közénk az autonómiai választás kitűzése. A 71-iki elaborátumról kevesen tudtak, az újat most is mély homály fedi, programbeszédnek sem hangzottak el a választásnál, így a keretezés munkája javarészből a püspöki karra sulyosodik megint.

Nézetünk szerint a 71-iki elaborátum ellen, mint egész ellen két súlyos kifogás tehető:

1. Az egész elaborátumban sehol sem lehet semmi vonatkozást találni a pápára, az egész katolikus anyaszentegyháznak, s így a magyarországi kath. egyháznak is látható fejére. Már pedig a pápa nem tiszteletbeli primátussal bír, hanem Krisztus rendeléséből juriszdikcióval kormányoz, mint földi helyettese egyházunk alapítójának: az Isten Fiának. E tekintetben tehát a 71-iki elaborátum, amennyiben segítve lenne rajta — askuvást nem ismerve helytelen.

2. A részletekben igen komplikált. Meg volt nálunk a zsinati rendszer s ebben a kipróbált keretben egyszerűbb és jól keresztül vihető volna az önkormányzat és a beneficiumokra való kandidáció joga. Elég volna csak a kormányval való érintkezés könnyebbitése és az országos alapok kezelésére tartani fenn országos tanácsot.

De eltekintve a 71-iki elaborátumtól, mely egy jobbat illetőleg nem kötheti meg az idej kongresszus kezét, egyes alapelveket nem dobhatunk félre.

Hogy magán ember, hogyan vélekedik, hitét, vagy az egyház ügyeit illetőleg az privát ügye, melynek a maga kompániájában kifejezést adhat és sokszor elég durván és teli torokkal ad is; hanem, hogy minden féle badar vélekedést a kongresszusban tálaljanak fel, az már nem privát ügy és nagyon elhibázott dolog volna. Ha tehát a magas püspöki kar össze állítja a direktívumokat, igen helyesen jár el.

Hogy milyenek e direktívumok, arról

még most nem mondhatunk kritikát. A lapok jelentése pedig róluk olyan összevisszaság, hogy azt a püspöki kar direktívumainak nem vesszük — nem vehetjük.

De e vezér eszmék nem lehetnek más félek, mint amelyek az egyház lényegéből folynak. A kath. autonómia nem lehet egyoldaluan a magyar közjog intézménye, hanem bele kell illeszkednie az egyházjogba és megtalálni azon kapcsolatokat, melyek által ez intézmény az egyház rendeltetésének előmozdításában hathatósan közre működik. Nem lehet tehát az autonómia küzdelem a hierárkiának és a világi elemnek.

Az autonómia támogatnia kell a papságnak jóra irányuló munkásságát és e célra szabad működését biztosítani; mivel pedig a papság helyes működésének biztosítéka az isteni rendelkezés alapján hierarkia; kell tehát, hogy az autonómia az egyházzal és a pápával való hű és kétségtelen ragaszkodásának már szervezetében félre nem magyarázható kifejezést adjon.

Az autonómiai törvények §-okra bontása mellékes, de a fenn jelzett irány elengedhetetlen feltétel, mert anélkül lehet autonómiát csinálni, de katolikus autonómiát soha.

Ennyit a lapok mindenféle híreszteléseivel szemben s bizalommal várjuk az időt, mikor konkrétan is szólhatunk az ügghöz.

P—y.

A „TISZÁNTÚL“ TARCZAJA.

Játék szerelem.

Írta: Theodorus.

Bárdy Pista azt mondta a kocsisnak, hogy agyonüti, ha lekésik a vonatról. A kocsis ezt megsugta a lovagnak, mire nagyot rándult a kocsi, felkavarodott az országút pora, de benn voltak az állomáson második csemetésére.

Bárdy csak maga szállott fel ezen az állomáson, de hát viczinálison ez is szép szám s a kalauz udvariasan nyitott előtte kupét. A fris utas gyorsan ugrott fel, hamar helyet fogott, a »masina« pedig fűttengett, rántott egyet, még egyet a vonaton, aztán elkezdte nyugodt sétáját Galambos felé.

Galambos gyalog fél óra, kocsin egy ferálynyi távolságra volt, vonaton pedig a szerint, hogy Hunderthózen nagyberlő úr mennyi jószágot rakatott fel a megálló helyen, fél órától fél napi járóra esett.

Mivel pedig Hunderthózen úr rendesen készített valami meglepő szállítást, az utasok előre elkészültek a legrosszabbra s vagy evésnek, vagy alvásnak indultak, hogy legyen mivel kellemesen eltölteni az időt.

Bárdy ügyet sem vetett a bent ülőkre, az volt inkább a gondja, hogyan iparkodhatna mielőbb vissza a szeretve tisztelt nagybácsitól, attól a vén medvétől, a kőtől rengeteg unalmas és egy haupttreffert érő örökséget kapott a fess Pista ősém. Az az megkapta az unal-

mat minden vakációban, akárhol töltötték azt együtt, de az örökséget, — csak fogja még kapni. De hát nincs olyan hosszú, aminek vége ne volna, s a Bárdy gondolatai is elvégződtek s kezdett figyelemmel lenni úti társaira.

Hárman ültek bent felszállásakor rajta kívül, de most csak egy ült, kettő feküdt és otthonias nyugodt hortyogással jelezték lelkiismeretük tiszta voltát.

A harmadik — az egészen a szegletbe húzódott, de úgy is majd nem az ölébe rakta az egyik alvó lábait. Bárdynak nagyott dobbant a szíve. Angyalis szép kis leány volt az a harmadik utas és meg mert volna esküdni rá, hogy őt már régen figyel, hiszen egészen bele pirult mikor most egy pillanatra össze villant a szemük.

Bárdy fel állott:

— Foglalja el kérem az én helyemet. Ugy látszik álmukban nem valami udvariasak az utitársak.

A szép kis leány örömmel fogadta az ajánlatot s helyet cserélt. Mikor fel állott akkor látszott igazán elragadó szépsége és Bárdy most arra a gondolatra esett kétségbe, hogy nagyon is hamar találhat Galambosra érni.

Mikor új kényelmes helyét elfoglalta a szép utitársnő, egy ideig küzdött zavarával, szóljon-e? s csaknem öntudatlanul suttozta:

— Köszönöm Bárdy . . .

Bárdy szívén végig futott valami melegség:

— Ismer engem!

— Igen! . . . nem . . . talán . . . szinte a hajáig elpirult a baba arcu utitársnő.

— De hát hol találkoztunk mi?

A kis leány le küzdte zavarát, pajkos mosolyal nézte egy ideig a bámuló Bárdyt, aztán össze huzta a szemöldökét s csak úgy jó idő múlva vetette oda a szót:

— Jó hogy megérkezünk, mert ha sok ideje volna még ki is találná . . . különben . . . A masina megállott. Nagyot zűttengett a rozoga kupék s a pakkok mozogni kezdtek a hálóban.

A két alvó felriadt.

— Hol vagyunk?

— Galambos! Zugja 50 személyre való hangon a kalauz.

A kupé ajtó felnyílik s mint egy álom úgy tűnik el Bárdy elől a bájos utitárs áimos papájával és rengeteg kalap skatulyákkal egyetemben. Bárdy mintha fél álomba volna úgy lép ki a peronra. Ki lehet az az angyal? . . .

A nagy bácsi össze ülegetti, fel rakja a kocsiára, elbeszéli neki egy év minden eseményét, majd kérdezni kezd:

— Hogy sikerült a szigorlat? . . .

— Köszönöm! Jól!

Egyszer csak világosodni kezd a Bárdy fejében! Hiszen persze! Az ő régi kis játszótársa, de hogy megnőtt, mily gyönyörűvé felett? Mi is volt a neve Miczi — Honka . . .

A bácsi éppen azt kérdi hallgatag ücs-ücsötől, hogy ki volt a cenzurázó tanár a szigorlaton, mikor Pista végre kisüti a dolgot.

Balázs Erzs! kiáltja ragyogó arczeval, a bácsi nagy elképedésére.

Persze a sok magyarázat nem maradha-

Az angol miniszterelnök a görög eseményekről.

Tegnapelőtt, Guildhall-ban, beszédet tartott Salisbury lord, angol miniszterelnök.

Nagy horderejű ez a beszéd; mert mikor a lezajlott görög-török háború eseményeit bonczolgatja, egyszersemind magyarázatát is adja azon intenczióknak, melyek a nagyhatalmakat ebben az esetben tanusított magatartásukban vezérelték.

Nagy politikus, nagy diplomata és a nagyhatalom — az Európai nagyhatalom — szólal meg a komoly és szép reményekre jogosító szavakban.

S mikor — az európai koncert hivatásáról szólva — annak a jövőben betöltendő munkakörét körvonalozza, minden igaz béke barát megelégedésére szól ó.

Beszéde e legfontosabb részét az alábbiakban adjuk:

»Ha pedig önök úgy vélekednek — folytatta Salisbury lord, — hogy az európai koncert csak eszköz az én kezemben és az én rendelkezésemre áll, akkor elgondolhatják bizonyára, hogy a keleti kérdés fejtegetése e pillanatban megfontolást és bátorságot igényel. De tartásuk szem előtt, hogy az európai koncert, — inkább nevezném föderáczióknak — egy különben össze nem függő állam-szövetség, amely csak akkor működik, ha egyetértésben van.

De az egyetértés létrehozása gyakran nagyon nehéz és nem lehet valamely kormányt azért felelőssé tenni, amit a koncert létrehozni nem tudott. Nem sikerült Görögországot a háborútól visszatartanunk, de eltekintve e kivételtől, sikerült az európai békét megővni. E béke rendkívüli fontossága és nagy dicsősége és érdeme Európának, hogy elhárította a háború bajait.

Azonkívül Görögországot megakadályozták abban, hogy öngyilkosságot kövessen el. Pártatlanul senki sem gáncsolhatja tehát az európai hatalmakat azért, hogy minden erejükkel iparkodtak Görögországot a háborútól visszatartani. Feladatunk még nincs bejezve; még meg kell oldanunk a krétai kérdést. Bár ez hosszabb időt igényel, nem szabad az európai politika képviselőit érte gáncsolni. Nem lehet az európai koncerttől azt kívánni, hogy olyant tegyen, amire nem képes. E koncertnek sok előnye van, de a gyorsaság erényével nem dicsekedhetik. A kritizálók gondolják meg, hogy abban az esetben, ha az európai koncert nem létesült volna, nincs olyan nagyhatalom, amely nálánál jobbat tudott volna alkotni. Egyik hatalom önálló eljárást egy má-

siknak akarata ellenére pusztító európai háborút idézett volna elő. Szólv reméli, hogy a hatalmak egyetértése tovább tart és hogy a megoldandó kérdések megfelelő elbánásban részesülnek. Meg kell gondolni, hogy az európai államszövetség még embrió és az egyedüli szilárd alkotás, amelyben a civilizáció a háború pusztításai elől menedéket találhat. Egyedüli reményünk annak megakadályozására, hogy a hatalmak versengő fegyverkezése kölcsönös pusztításban ki ne törjön, azon alapszik, hogy a hatalmak lassankint minden kérdést barátságos szellemben intézzenek majd el, még végre oly nemzetközi alakulásban egyesülnek, amely végre a zavartalan működés és tartós béke hosszú korszakát adja meg a világnak.

Szívvel kívánjuk, bár a valóban bekövetkező jövő képe lenne ez, a nagy államférfi ideális álma.

A Dreyfus ügyhöz.

Az utóbbi napokban olyasféle tendenciózus hírek keltek szárnyra Dreyfus-ról, mintha bizony aféle mártír lenne. Akik ezt a célzatos és fölöttébb keleti eredetű hireszteléseket kikürtölték, nem gondolták meg, hogy a külföld előtt az egész francia nemzetet keverik abba a gyanuba, hogy egy »derék« katonáját eltiporta. Nos tegnap a francia miniszter tanács szóvá tette ezt az ügyet. Méline miniszterelnök és Billot hadügyminiszter egyetelműleg kijelentették, hogy a Dreyfus család tragikus sorsa mélyen megindítja őket; de kötelességüknek ismerik a leghatározottabban kijelenteni, hogy a haditörvényszék igazságosan és jogosan ítélte Dreyfus fölött és az ítélet minden körülmények között jogerős marad. S miután az igazságügyminiszter mindaddig semmiféle olyan adatnak birtokában nincs, ami erre a pszichos és szegényteljes ügyre enyhébb világitást vetne, — a miniszterium sem tehet mást mint azt, hogy érvényében hagyja az ítélet további végrehajtását.

Majláth püspök védbeszéde.

Lapunk tegnapi vezércikkében részletesen méltattuk a komáromi tárgyalást, távirati rovatunkban pedig hírt adtunk az ítéletről.

Ezuttal, felemlítve azt, hogy Komárom városa Iobogó diszt öltött a »vádlott« püspök tiszteletére s a komáromiak mindenütt lelkes

ovációkban részesítették felejthetetlen lelképásztorukat, — közöljük a püspök védbeszédét, mely szép világot vet lelkületére:

Midőn itt e helyen megjelentem, érett megfontolás után tettem, mert egyházam törvényei azt mondják, hogy ne ismerjem el illetékesnek a világi bíróságot akkor, midőn én, mint egyházam szolgája, kötelességemet teljesíttem. Hogy mégis megjelentem, tettem ezt azon tiszteletnél fogva, melylyel hazám törvényei és ő Felsege által kinevezett bíróság iránt viseltetem. Példát akartam adni hűveimnek a mostani időben, midőn a tekintély elvét lábbal tiporják, miként kell tisztelni a hatóságot.

Ezek előre bocsátása után röviden kijelentem, hogy a tényállásnak megfelel az, hogy én átvettem azt a leányt a kath. egyház kebelébe, mielőtt 18-ik életévét betöltötte volna. Csak a szándékosságot tagadom, hogy e cselekedetemmel a törvényt kijátszani akartam volna. Megjegyzem, hogy az átvételnél nemesak magam működtem közre, mert én az átvétel előtt a leányt nem is láttam, nem is ismertem. Segédlelkésem is közreműködött az átvételnél, de én azért, a mit ő tett, a felelősséget magamra vállalom. Azt hittem, hogy a lány 18-ik évét már betöltötte, ezért át is irtam a helvét hitvallású szuperintendens urnak, hogy a leányt felvettem.

Valótlan azonban az, hogy én a leányt bármi anyagi előnyben részesítettem volna. Szentegyházunkban nem divat az, hogy a lelkeket pénzen vásárolják. Meghagyjuk mindenkinek a szabadságot, hogy keresse mindenki lelke megnyuvását és a boldogságot ott, a hol azt föltalálni véli.

Egyebet nem mondok, a többire nézve jogi képviselőm fog nyilatkozni.

A tényállás elég világos, hogy cselekedetemből a szándékosság teljesen ki van zárva.

Megjegyezzük még, hogy a kir. alügyész vádbeszédében maga is elismerte Majláth Gusztáv grófnak érdemeit, valamint azt is, hogy ő a vádbeli cselekmény elkövetésénél jóhisz-műleg járt el.

tott el és Pista azt a boldog megnyugtatót hallotta, hogy Balázsék ismét le jöttek lakni Galambosra.

A retur kártya szét tépetett és Pista elhatározta, hogy ha török szakad, felujítja a régi ismeretséget.

Könnyen ment az ismeretség megújítása, de annál komorabbnak tűnt fel vakácziózás végén a bucsuzás közeledte. Pedig csak el jött rövid boldogság után az is.

Lent sétált a két fiatal a kertben. Keveset beszéltek, de érezte mindenik, hogy mit gondol a másik. Lehangzott a vadgalamb bűgása a nagy hársfőről; régen is ott fészkel az, de mintha más volna bugása, mintha most érteni is lehetne, ott csüng egy darabka foszladozó kötél a diófa ágáról, régi ismerős az is.

Hinta volt odakötte, Erzsike ült rajta, Pista meg hajtotta s csengő kacagással himbálódzott a kis Böske, kurta ruhácskájá, csak egy libent . . . Bárdy Pistának nagyon melege kezdett lenni. Önkénytelenül lépet az orgona bokros lugashoz, a régi kedves »bujócska« játékok tanujához. Itt megfogta a kezét Balázs Erzsinek, s mélyen a szemébe nézett.

Balázs Erzsike ott felejtette a Pista erős kezében, vékony finom ujjait, hallgatta egy pillanattig a vad gerle bűgását, végig hordozta szeméit a régi kedves helyeken, azután meleg, ragyogó tekintettel nézett fel Bárdyra.

Ez a tekintett mindenre felelt s Bárdy lázas mohósággal kérdezte:

— Oly igazán mint régen?

— Olyan igazán.

— Olyan hüen mint régen!

— Örökre!

Az ör . . . az az a nagybácsi éppen akkor toppant ide és hangos kiabálással hívta a »gyerekeket« uzsonához. A varázs szét foszlott, csak egy erős meleg kézszorítás jelezte, hogy a gyermek játék, a gyermek emlékek hatása alatt erős örök szerelemmé lett.

Bárdy Pista szidta a kocsist, hogy ne váglasson úgy, hiszen majd beérnek az állomásra, az ut pedig inpertinens zöttyögős.

Örökségét ment átvenni Galambosra. Most már kiadta a nagybácsi, ő pedig meg elégedett annyival, amennyi a legszegényebnek is ki jut, mikor el pihen. Felesége, kinek lakodalmán oly boldog volt a bácsi és kis leánya nem tudják jó kedvre hangolni Bárdyt s minél közelebb jut Galamboshoz, annál váratlanabb lesz.

A nagybácsi volt kuriájába új élett költözik. Bárdy rendbe hozatja, felesége otthonossá teszi a kis leányka pedig messzire zavarja a csendet a barátságos lett parkból.

Bárdy szét néz a régi parkban is. A tavasz pompája ragyog azon. Fenn a nagy fán bűg a vadgalamb, a pajkos szellő meg meg lódítja

a diófa ágairól csüggő kötelet és üde ezüst csengésti kacagás esendül meg a fa alól.

Az öreg fa újabb ágat hajtott s ezen egy új hinta csüngött Edes szőke kis angyal ül a hintán, egy erős piros pozsgás fiu nagyokat lódit rajta s míg fel fel kaczag a kis leány, rövid szoknyácskájá nagyot libben — repül.

Bárdy mintha álmodnék, régi kedves álmot lát. Oda megy a fához, meg akarja ölelni az idegen kis fiut, de az meg rebben, megkapja a hintát, le veszi a kis leányt és ijedten sürgeti: — Erzsike szaladjunk.

A kis Erzsike pedig oda simul atyjához, úgy kéri:

— Papa ne bántsá Pistát — én szeretem, jó fiu.

Egy magas szép ifju nő is közeledik a csoporthoz, a kis fiu észre veszi oda fut s még most is remegve az ijedségtől suttoja:

— Ne haragudj mama — többé nem szőköm el tőled. A szép asszony át öleli fiát, kis leányát simogatja Bárdy, aztán szemügyre veszi az új jövevényt.

A kis fiu úgy érzi, hogy meg reszket a mama keze és a kis leány sem érzi arcán a simogatást.

— Bárdy!

— Erzsike!

Egyszerre hangzik a két kiáltás s míg a két szülő csendesen közeledik egymáshoz,

ORSZAGGYULES

A főrendiház ülése.

Budapest, november 9.

A főrendiház ma délelőtt 11 órakor választotta meg a delegatusokat és a két bizottsági tagot. A delegatusok s a két bizottsági tag névsora a következő:

A közönségek tárgyalására kiküldött országos bizottság.

I. Rendes tagok: *Apponyi* Lajos gróf, *Bohus* Zsigmond báró, *Brankovics* György érsek patriarcha, *Esterházy* Miklós Móricz gróf, *Gáll* József, *Harkányi* Frigyes báró, *Keglevich* István gróf, *Lukács* Antal, *Nikolics* Fedor báró, *Pallavicini* Ede örgróf, *Rudnyánszky* József báró, *Samassa* József egri érsek, *Szapáry* Géza kir. udvarmester, *Szapáry* Gyula gróf, *Széchenyi* Imre gróf (ifjabb), *Sztáray* Nep. János gróf, *Vay* Béla báró, ifj. *Wodianer* Albert báró, *Zichy* Ágost gróf, *Kussevich* Szevtozár, horvát—szlaven—dalmát országos főrendi képviselő.

II. Póttagok: *Fircsák* Gyula püspök, *Bánffy* György gróf kir. főajtónállómester, *Laszkáry* Gyula, *Uray* Kálmán báró, *Széchenyi* Bertalan gróf, *Keglevich* Oszkár gróf, horvát—szlaven—dalmátországi főrendi képviselő.

Igazoló bizottság *Jókai* Mór.
Mentelmi bizottság *Gyulai* Pál.

A képviselőház ülése.

1/2 órakor a képviselőház is rövid ülést tartott, melyben a főrendiháznak delegáczióval választásait tudomásul vették.

A gyűlés végén *Kossuth* interpellálta *Bánffy* a *Bilenszky* ügyében, kérdeve tőle: mi lesz a kormány megtartása ha Ausztriában a provizóriumot a 14-ik szakasszal léptetik életbe?

Az ülés tartama alatt a magyar delegáció előterjesztetet tartott a Ház egyik termében. Elnökül *Szapáry* Gyula grófot, alelnökül *Székely* Kálmánt választották meg. Megválasztották az albizottsági tagokat is.

A mai választások.

— A csata előtt. —

Egész kis restauráció számba megy a Nagyváradi város törvényhatósági bizottságának mai közgyűlésén napirendre kerülő választás, annyi hivatali állás betöltése felett határoznak a városatyák. A kilencz állásra 47 egyén pályázik. A városi tanács a legtöbb állás betöltését nyílt kérdésnek hagyta, mivel nem jutottak megegyezésre, majd minden ügy-

addig a szabadra maradt két gyermek fel használja a pillanatot és egyértelműleg tűnik el az orgonafás lugas belsejébe.

Bárdy Pista és Balázs Erzsike le sütik a szemüket hosszan gondolkoznak, majd egyszerre emelik fel fejüket.

— Ugy látom Erzsike — boldog!?

— Maga sem látszik szenvedőnek!?

Valami bánatos vonás ül a két arcra.

Pár perc alatt szakgatott szavakkal tisztázzák a helyzetet — csak álom volt, gyermek álom az a szerelem, az élet a való felrázta őket, másként fejezte be. De mintha két sóhaj szállott volna fel a magyarázat után.

A két gyermek megint a hintával játszott s a két nagy ember, kik már nem gyermekek, elnézik őket.

— Mit gondol Bárdy? nem jó volna félbe hagyatni a játékokat?

Bárdyt megzavarja a kérdés, gondolkozik egy darabig:

— Miért? Majd meg teszi az élet.

A gyermekek a tilalom dacára is összejöttek játszani, a két család kerülte egymást.

Mikor aztán a falu beliek évenként gratuláltak a két legintelligensebb családnak boldogságukhoz, fejszóvalva kérdezték egymástól:

— Hogy gyűlöli egymást ez a két család, pedig milyen jó emberekből áll mind a kettő.

osztály főnökének lévén saját különje a jelöltek között. Előreláthatólag azonban minden állás betöltésénél a tanács tagok többsége azok mellé sorakozik, akiket tegnapi számunkban jeleztünk.

A szabadelvű párt értekezlete.

A szabadelvű párt a választások alkalmából tegnap délután értekezletet tartott a Széchenyiben, *Hoványi* Géza elnöke alatt.

A párt választmánya ugyanolyan álláspontra helyezkedett, mint a tanács.

A legtöbb állás betöltését, legalább szintén nyílt-kérdésnek jelentette ki, de azért kiemelte azokat, akiket megválasztani óhajt.

Egyesek, mint pl. dr. *Radó* Ignác a mellett szólaltak fel, hogy nem árt, ha a város közigazgatásába új elemek kerülnek; fel-frissítik a vért.

Harmathy Károly és mások azonban nem ilyen véleménynyel voltak, mert ez az eljárás elkedvetleníti a már régebben szolgáló tisztviselőket, akiknek a haladását az új elemek behozatalával megbénítják.

A II. oszt. aljegyzői állásra mindhárom pályázót: *Szűts* Dezsőt, *Szöke* Andrást és *Ertsey* Pétert jelölték s a szavazást nyílt kérdésnek hagyták.

Az I. oszt. fogalmazó állás betöltését szintén nyílt kérdésnek hagyták, de már itt csak *Kágyi* Lajos, *Molnár* János és *Kalmár* Józsefet vették számításba.

A II. oszt. fogalmazó állásra *Giraud* Árpád és *Kalmár* József jelölését hangoztatták, a nyíltkérdés fennhagyásával.

A számtisztai állásokra pályázók közül első sorban *Novák* Józsefet, ifj. *Fekete* Lászlót és *Klemenecz* Pétert tartották legalkalmasabbnak. Mivel azonban más pályázók nevezetesen *Ujhegyi* Béla érdekében is történt felszólalás, a három fogalmazó választását is nyílt-kérdésnek mondták ki.

A két irnoki állásra *Széchy* Dénest és *Bereczky* Gézát jelölte a párt.

A végrehajtói állásra pedig *Szendy* Kálmán a párt jelöltje.

Sajátságosnak találjuk, hogy ugy a városi tanácsnak, mint a szabadelvű pártnak következetesen kikerülte a figyelmét a pályázati hirdetemény. A hivatalos pályázati hirdeteményben ugyanis világosan egy esetleg két II. oszt. fogalmazói állásra hirdették meg a pályázatot. Erről ilyen alakban szó sem volt eddig.

A függetlenségi párt városatyák értekezlete.

A függetlenségi pártához tartozó városatyák közül mintegy huszan szintén értekezletet tartottak a 48-as népkör helyiségében tegnap este.

Mielőtt a mai városi közgyűlés ügyeinek tárgyalásába bocsátkoztak volna, elvi megállapodásra jutottak a választásoknál a jövőben követendő eljárásra nézve.

Kimondták, hogy ezután a városnál megüresedett állásokra pályázóknak a pártához tartozó városatyák nem tesznek előzetes nyilatkozatot, ígéretet s nem kötik le előre szavazataikat, hanem alávetik e tekintetben állásfoglalásukat a párt határozatainak. A pályázókra vonatkozó adatokat a párt vezetője fogja minden alkalommal előterjesztetni az értekezletnek.

A mai választásra nézve abban állapodtak meg, hogy II. aljegyzői állás betöltését nyílt kérdésnek hagyják.

Ha aljegyzővé *Szűts* Dezső vagy *Szöke* András I. oszt. fogalmazók választatnának meg, az így megüresedett I. oszt. fogalmazói állásra *Istvánffy* István mellé csatlakoznak.

Az esetben pedig, ha *Ertsey* választatnák aljegyzővé, II. oszt. fogalmazóvá *Giraud* Árpádot óhajtják megválasztani, vagyis erre adják le szavazatukat.

A számtisztai állásra: ifj. *Fekete* Lászlót, *Novák* Józsefet és *Máthé* Lászlót.

A két irnoki állásra: *Gulyás* Gyulát és *Széchy* Dénest jelölik.

A végrehajtói állás betöltésénél pedig *Szendy* Kálmánra adják szavazatukat.

A színház-kérdésben sem *Leszkay* sem *Bölony* mellett nem foglalt állást, hanem mindenki tetszése szerint szavaz. A párthoz tartozó városatyák részéről azonban felszólalás lesz és indítványozni fogják, hogy a játszási engedélyt nem 3 évre, hanem csak 1 évre adják a törvényhatóság. Azonkívül szavazást kérnek minden körülmények között arra nézve, hogy melyik pályázónak adják meg az engedélyt.

*

Hogy a mai választásnál kik lesznek a győztesek, természetesen nem is sejtethjük. Erre nézve valószínűleg most is — mint mindig — az anciennitás elve fog dönteni, hogy t. i. ki szolgálja régebben a várost, mert valami előléptetési fokozatnak a városnál is kell lenni, bármily silány is az előrehaladás itten. Mert ugyan mi lenne a jutalma a tisztviselőnek, ki hosszú évekig hűségesen dolgozik mint az, hogy választásoknál szolgálati ideje vétetik első sorban tekintetbe. Eppen ezen elvnek megfelelőleg alkalomszerűnek tartjuk a pályázó tisztviselőknak a városnál eltöltött szolgálati idejét sorrendben közölni:

E szerint *Gesztesi* Ödön 6 éve, *Szűts* Dezső, *Szöke* András, *Giraud* Árpád, *Akhandesz* István, *Bereczky* Géza és *Szendy* Kálmán 4 éve, *Novák* József, *Fekete* László 3 éve, *Kágyi* Lajos, *Molnár* János, *Halduska* Árpád, *Máthé* László, *Gulyás* Gyula 2 éve, *Kalmár* József, 1 és fél éve, *Kalmár* Lajos fél éve, *Ujhegyi* Béla, *Gáspár* János, *Stejer* Gyula, *Széchy* Dénes 2 hónapja szolgálják a várost.

A többi pályázó a városnál nem szolgál.

Itt a hó.

Hóha! hó!
Itt a hó!
Sűrűn száll a
Pelyhek árja.
Közel, távol
Fehér fátýol
Von be mindent,
Ott fennt, itt lennt. —
Még az imént
Fekete volt
Fennt az égbolt,
Házak, utcák,
Halmok, buczkák,
Ágak, lombok,
Völgyek, ormok.
S egy csapásra
Más az ábra.
Hófehér most,
Mind fehér.

*

Tegnapelőtt
Még mielőtt;
Szóllott vón a
Leves nóta,
Szállingózott
A hó itt-ott.
Ámde oly sok
Még se' hullt, hogy
Maradt volna
Mutatóba.
Mi se maradt,
Mind elolvadt.
Fáj a szívünk.
Mért nem tettünk
Mi is úgy,
Mint Rátóton?
Hol 6 puttongy
Havat szedtek,
És eltettek
— Mutatóul
A nagy hóbul —
A padlásra!

Buksy.

UJDONSAGOK.

TÁJÉKOZTATÓ.

November 11. Városi közgyűlés, d. u. 3 órákor.
 November 13. A Bihar megyei Nőegylet közgyűlése a Zöldfában.
 November 14. A v. velencei Gazdakör mulatsága.
 November 14. D. e. 11—12-ig felolvasás iparosok részére Ragány János és dr. Váradi Zsigmond.
 November 15. Igazoló választmányi ülés a vármegyházán, d. e. 10 órákor.
 November 18. A Bihar megyei Nőegylet hangversenye és táncestélye a Sasban.
 November 21. Városatyá-választás V.-Olaszi városrészen.
 November 21. D. e. 11—12-ig felolvasás iparosok részére dr. Türr Lajos.
 November 28. D. e. 11—12-ig felolvasás iparosok részére dr. Tóth Mihály.
 November 28. A Szigligeti-társaság felolvasó ülése, d. e. 11 órákor a jogakadémián.

Régészeti és történelmi múzeum (Schlaub park) nyitva minden vasár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 5—5-ig 10 kr-ért. Kedden és csütörtökön d. u. 8—5 óráig 20 kr-ért. Más időben 50 kr.

* **Kitüntetett főorvos.** Király ő Felsége dr. Berger János Szilágyvármegye főorvosának, a közegészségügy terén szerzett érdemei elismerésül a Ferencz József rend lovagkeresztjét adományozta.

* **A szabadelvűpárt városatyá-jelöltje.** Legutóbbi számunkban említettük, hogy a Knapp Ferencz elhalálásával a várad-olaszi választókerületben megüresedett egy törvényhatósági bizottsági tag helyének betöltése november hó 1-én ejtetik meg a régi városházánál. A szabadelvűpárt már felállította jelöltjét, akit be akar hozni Knapp Ferencz helyére a törvényhatóságba. Egyhangul a Pallay Lajost jelölte. Pallay Lajos ugyanis a virilisek névjegyzékének összeállításakor elmulasztotta jogát érvényesíteni az iránt, hogy ügyvédi oklevelénél fogva adója kétszeresen számítassék s így kimaradt a jövő évi legtöbbadót fizetők névjegyzékéből. Fellebbezése ugyan a közigazgatási bíróság elé kerül, de ugyilátszik nem biznak abban, hogy a közig. bíróság a fellebbezésnek helyet adna s ezért akarja a szabadelvűpárt a választás által biztosítani Pallay részére a helyet a törvényhatóságban.

* **A megyei irnokok kérelme.** A vármegyei irnokok között a lakbér-illetmény tekintetében 3 fokozat van. Az I. és II. oszt. irnokok évi 100—100 frt lakbért kapnak, míg a III. osztályiak évi 60 frtot élveznek e czímen. Az utóbbi osztályba tartozó irnokok tegnap nagyon is megszívlelendő kérelmet adtak be Bihar megye törvényhatóságához. Lakbérilletményüket tekintettel a magas lakbérviszonyokra, kérik 100 frtra felemelni. Kérvényükben kifejtik, hogy az állami irnokoknak 210 frt a lakbérilletményük. A vármegye bizonyára méltányos lesz a kérelemmel szemben.

* **A szabadságharcz bajnokai.** A kolozsvári országos történelmi ereklje muzeum igazgatója lelkes hangú felhívást bocsátott ki a törvényhatóságokhoz. A magyar önvédelmi harc dicső bajnokainak emlékét megakarják örökíteni s e végből felkéri a törvényhatóságokat, hogy azokról a 48-as számottvevő harcsookról kiküldjék tudomásuk van, az adatokat ez év végéig küldjék be.

* **Pályázatok a megyében.** Bihar megye Árpád községében a jegyzői állás megüresedett. Pályázatok november 29-ig a nagyszalontai főszolgabíróhoz nyújtandók be. A választás november 30-án lesz. — Köttegyán községben pedig a köri állatorvosi állást töltik be. A pályázati kérvények november 26-ig adhatók be a szalontai főszolgabíróhoz.

* **Szerelem és politika.** A »Figaró« ujjában ismét egy érdekes históriával kedveskedik olvasóinak. Károly dán herceg nemrégiben tartotta eljegyzését a velszi herceg legifjabb leányával, Maud hercegnővel. A házasság, mely kölcsönös szívbéli hajlamokon létesült, nemigen volt inyére a dán uralkodó családnak, kik sok-

kal szívesebben látták volna menyükné Vilma hollandi királynőt. Így aztán a hercegnő, a ki különben feltűnő szépség, nagyon is hüvös fogadtatásban részesült a dán királyi udvarnál. Károly herceget roppantul elkésztette a feleségét ért ezen bántalom és elhatározta, hogy végét szakítja a kínos helyzetnek azzal, hogy odahagyja hazáját és családját. Viktória angol királynőhöz fordult tehát és felkérte, hogy vegye be őt az angol haditengerészet kötelékébe azzal a tiszti ranggal, melyet a dán hadseregben visel. Az uralkodónak közölte a kérelmet a lord-admiralissal, azon óhaját is értésére adva, hogy tegyen lehetőleg a herceg óhajának eleget. A kinevezés, daczára ennek, még sem jött meg. A türelmetlen herceg pedig ezalatt beadta lemondását a dán hadügyminiszteriumhoz, a hol is a dán hadseregben viselt tiszti rangjáról lemond. Lemondását azonban itt elutasították azzal, hogy csak olyan tisztnek tekintik őt is, mint tisztársait és lemondását csak akkor fogadhatják el, ha a dán haditengerészetnél szolgálati kötelezettségének már eleget tett. A palotatiszt, ki ezen szomorú tartalmu admirális parancsot közölte a herceggel, egyszerűen azt is tudtára adta, hogy »további intézkedésig« sem ő sem neje nem hagyhatják el a palotát; a mi magyarul annyit tesz, hogy házi áristomba kerültek az ifju házások. — Hát ez a bizony kellemesnek éppen nem kellemes fordulat valószínűleg el busítja majd a fiatal menyecskét és nem a legjobb benyomást teheti reá. Az idézett lap maliciózusan hozzát teszi, hogy minden valószínűség szerint már a legközelebb várhatjuk egy újabb irodalmi »eseménynek« a könyvpiacra jutását — az ifju asszonyka tollából. — Mert hát a hercegnő hivatott írónő ám. — Csak azt nem lehet még most tudni, — folytatja a Figaró, hogy regény lesz-e vagy dráma, a czime azonban bizonyosan így fog hangzani: »A szerelem és politika«.

* **Halálozás.** A következő gyászjelentés küldetett be hozzánk:

Alulírottak a legmélyebb fájdalommal tudják a legjobb hitves, anya, testvér, nagyanya és rokonnak idősbb Fekete Sámuelné, szül. Rácz Eszternek folyó év november hó 10-én éjjel 1 órákor élete 59-ik, boldog házassága 36-ik évében hosszas szenvedés után történt esendes elhunytát. A megboldogult drága halott földi maradványai folyó hó 11-én, d. u. 3 órákor fog Nagy-Malom-utca 198-ik szám alatt lévő lakásánál az ev. refm. egyház szerzetársa szerint tartandó beszéd után a Bónai-külsírkertben örök nyugalomra tétetni. Mely végítzeségtételre az elhunyt rokonai, barátai és ismerősei tisztelettel meghívotnak. Kelt Nagyváradon, 1897. november hó 10-én. Béke poraira! Fekete Sámuel férje, özv. Tóth Józsefné, Rácz György testvérei, Tóth István rokona, Fekete Eszter férj. Tóth Jakabné, Fekete Gizella férj. Fukker Nándorné, ifj. Fekete Sámuel, Fekete István, Fekete Mária, Fekete János, Fekete Róza, Fekete Juliska gyermekei, Tóth Jakab, Fukker Nándor vejei, ifj. Fekete Sámuelné szül. Szántai Hildegárd menyje, Tóth Róza, Tóth Irma, Tóth István, Fukker Lajos, Fukker Antal, Fukker Gizella, ifj. Fukker Nándor unokái.

* **Jegyző választás Biharon.** Bihar községben jegyzővé Matolcsy Imrét, ki eddig J.-Hodoson szolgált hasonló minőségben a községet, lett megválasztva. Az eként üresedésbe jött j.-hodosi jegyzői állásra helyettes jegyzőül Fodor Gyula okl. jegyzőt, a szalárdi járás eddigi irnokát küldte ki a hivatali felsőbbség. Az iroda átvétel már mindkét helyen megtörtént.

* **Szerencsétlenül járt leány.** Megirtuk tegnap annak a szegény leánynak az esetét, a ki az utcán össze esett s a kövezen fekvő több mint egy fél óráig minden segítség nélkül. Mint értesülünk a leány a kórházban magához jött s betegségének nem lesz semmi komolyabb következménye.

* **A hegyköz-pályi jegyző öngyilkosságához.** Tegnap számunkba részletesen megemlékeztünk Nagy Sándornak, a hegyköz-pályi jegyző öngyilkosságáról. Magára az eset előmenyeire vonatkozólag a következőket írja ottani tudósítónk: A szerencsétlen emberen már régebb idő óta mutatkoztak az elmezavar jelei. Később baja mind nagyobb mérvet öltött, —

ugy annyira, hogy az utóbbi időben nem volt képes hivatali teendőit sem rendesen elvégezni. Így azután nem maradhatott meg hivatalában. A napokban aztán fel is függesztették hivatalától. A mindennapi kenyér elvesztése azután még jobban előidézte azt a szörnyű lelki zavart, a mely végre is kezébe nyomta a gyilkos fegyvert, s a mely a kenyérkeresőtől fosztott meg most egy 8 tagu családot. — az özvegyet és 7 leánygyermekét.

* **Körözés.** Kende Ábrahám nagyváradai születésű izr. vallásu ember köröztetése el lett rendelve, miután nevezett több helyen csalást és sikkasztást követett el. A rendőrség felhívja tehát mindazokat, a kik nevezett hollétéről valamit tudnak, hogy azt a budapesti rendőrséggel tudassák.

* **Véres verekedés.** Tegnap éjjel néhány favágó a Nogáll-utcán valamin összeszóllalkozott, a minek a vége természetesen nagy verekedés lett. A verekedő favágók egyik társukat a karján elég súlyosan megsebesítették, s miután senki sem volt jelen, a ki a verekedőket tartóztatta volna, azok mindannyian bántatlanul álltak odébb.

* **Elveszett dolgok.** Tegnap a rendőrségnél jelentkezett Dungeri Flora munkás legény aki elvesztette munkakönyvét. — Tegnap előtt este az Apáczá-utcán elveszett egy arany karpercz. Mindkét elvesztő kéri a becsületes megtalálót, hogy a tárgyakat illő jutalom ellenében adja át a rendőrségnek.

* **Grünwald S. és Tsa czég Budapest.** Nagybecsült olvasóink szíves tudomására juttatjuk, hogy a 30 év óta fennálló bel- és külföldön általánosan ismert cs. és kir. szab. finom pipereszappan-, illatszere- és vegyi termékek-gyár Grünwald Vilmos úr kilépése folytán a gyár eddigi tulajdonosai, az alapító Klein Jakab úr és ennek fia, Klein Gyula ur egyedüli tulajdonába ment át, a kik agyári vállalatot saját gyári helyiségükben Dob-utca 13. sz. alatt Klein Jakab és fia czég alatt tovább fogják vezetni.

A millenniumi kiállításra az állami éremmel kitüntetve, a ház idősebb tagja Klein Jakab ur, ugyanekkor a jury tagsággal lett meg-tisztelve; mindez kellő biztosítékot nyújt, ezen általánosan elismert régi czég versenyképességéről. Ennélfogva tehát felhívjuk a figyelmet ezen az országban tekintélyre nézve, úgyszólván egyedül álló czégre, mely gyártmányainak kitűnő minősége által a külföldi versenyt teljesen kiszorította, tehát gyártmányait a legmelegebben ajánljuk.

TANÜGY.

A községi iskolaszék gyűlése.

Igen érdekes gyűlése volt tegnap a községi iskolaszéknek, melyen fontos határozatok jöttek létre, különösen az óvodaügy rendezése tárgyában.

A gyűlés lefolyásáról tudósítónk a következőket közli:

A felügyelő igazgató hivatalos jelentésére különösebb intézkedést tett az iskolaszék egyrészt az ismétlő iskolások, másfelől az óvodaköteles növendékek feljarsára és tankönyvekkel való ellátására nézve.

Több rendbeli kérvény elintézése után a királyi tanfelügyelő átirtaira került a sor, melyek legfontosabbika szintén az óvodák körül forgott. A tanfelügyelő ugyanis tudomására hozza az iskolaszéknek, hogy a városban létező városilag segélyezett óvodák közül csak kettő bír a törvény által előirt tanfelügyelői engedéllyel. Ez értesítésből kifolyólag a tanfelügyelői engedély kieszközlésére az érdekeltek óvonók utasítottak fognak s egyszerűen kimondatott, hogy jövőre a városi segélyre csak a tanfelügyelői engedéllyel bíró óvonókat ajánlja a bizottság.

Az óvodaügyi bizottság előterjesztése alapján az óvodaügy rendezése czéljából szabályzatot alakított az iskolaszék. Ezen szabályzat értelmében a városi óvodák fokozatos kifejlesztésének előirányozása mellett egyelőre körülbelül egy évtizedig a városilag segélyezett magánóvodák rendszerét kívánja fentartani az

iskolaszók, mert ez a városra nézve legtakarékosabb.

A segélyösszeg 750 forintban állapítottatott meg, melyet az iskolaszék kilencz óvodának szavazott meg.

Ezek egy része a már fennálló városilag segélyezett óvodákból telik ki, — akik azonban megfelelő helyiségek berendezésére lesznek utasítva.

Új óvodák lesznek: Olasziban kettő, — egy a Köfaragó-utcán, egy a Réten. Ujvároson egy a Nagy-Körözs-utcán, Váralján szintén egy. Megszűnik egy váralján segélyezett óvoda; a Külváros szélére helyeztetik a Nagy-Teleki utcán. A tandíj 50 krtól 1 frtig terjed, az óvónők annyi tankötelet tartoznak befogadni, amennyi jelentkezik. stb.

Általánosan kedvezőtlen az óvodák felőli úgy a felügyelő igazgató mint az óvodai bizottság jelentése, mely természetszerűleg magától is fogja vonni az erélyes intézkedéseket.

Több tárgy tudomásul vétele után az elnök terjesztette elő azt a sajátságos körülményt, hogy a városi pénztárból fizetendő számlákkal való elbánást az iskolaszék megrendeléseire is alkalmazták, holott a törvény értelmében az iskolaszék a városilag jóváhagyott költségvetés keretén belül önálló hatáskörrel rendelkezik, a mi nem is lehet másként, mert hogyha az iskolaszék egy iskolatábla készítéséhez vagy egy iskolai asztal, szekrény megrendeléséhez és beállításához a gazdasági tanácsos, vagy mérnöki hivatal kontrollirozását kérje ki, ez nemcsak képtelen, de kivihetetlen is. Az iskolaszék a maga hatáskörében ép olyan közege a város ügyeinek, mint a tanács, vagy a mérnöki hivatal s ha szüksége van rá: kikérheti az utóbbiak véleményét, de a tanügyi budget körében önállóan intézkedik.

E tárgyban az iskolaszék előterjesztést fog tenni a polgármesterhez.

MULATSÁG.

Jogász táncestély. Szombaton este fog lezajlani az idei első mulatság a Zöldfa termében. Ezt a mulatságot mint már említettük a jogászok rendezik, a kik a sikerben erősen biznak. A mulatságra különben már most nagyban készülődnek az egész városban, úgy hogy az első este sikere már fényesen biztosítva van. A rendezőség felkéri mindazokat a kik meghívót tévedésből még ez ideig nem kaptak, de arra számot tartanak, hogy ebbeli kérelmüket valamelyik rendezőnek adják tudtára, hogy a meghívó iránt idejében lehessen gondoskodni.

IRODALOM.

— A Moldován Gergely által szerkesztett »Ungaria« ismét változatos tartalommal lepelt meg beünket. Első helyen Tagányi Károly értekezik — a megyék eredetéről. Értekezésében elosztja azt a homályt, mely eddig a megyék eredetéről sokaknál létezett. Némelyek hite szerint Szent-István osztotta fel az országot 72 megyére, hanem ez nem áll, mert véglegesen csak a XIII. században lett az ország felosztva, mint Tagányi mondja. — Második helyen A. V. a »román nyelvanyag«-ra vonatkozó értekezése megvilágosítására egy egész légió példát hoz fel, most a—c betűnél van, érdeklél várjuk a folytatást. — Harmadik helyen Bródy Sándortól közöl egy novellát, melyben a mai kor félszeg felfogásait ostromozza. — Azután pedig Mészáros V.-nak Jókai munkáiból lefordított novellája következik, melynek a címe »Mátyás király fája«. — Azután egy néhány népdalt közöl, melyek még mai nap is a nép ajkán forognak, a melyekben le van rakva a román nép érzelmé. — A magyar részben első helyen Marosán Viktor értekezik a román nép vallásában elforduló sabáczmiss elemről. Előadja, hogy mily alakban jelennek meg az égi testek a román nép hitében, mit tulajdonít a román nép az égi testeknek.

Moldován Gergely annak a kimutatására, hogy a román nyelv mindenütt egy-egy egész

legió adatot halmoz össze különös gondot fordítva a mássalhangzók assimilatiójára és a torlódásra. Felsorolja román nyelv tájszólásait. A második részben azon szavakat tárgyalja, melyek a magyar nyelvbe mentek át. — Azután azon erőlködésekkel foglalkozik a füzete, melyet a fejedelmek és kálmánista papok kifejtettek, hogy a román népet vallásukra téríteni igyekeztek. — Áron Péter közöl azután egy pár talányt, a melyeknek méltó helye az a-b-c-és könyv. — Lukács L. pedig a román ember házáról értekezik, leírva annak a részzeit. A román románczok remekét: »Merre vagy« címűt, melynek szerzője Serbán, Gyarmathy Miklós fordította le. Végezetül pedig Moldován Gergely fordított, népdalát közöli a füzete.

— **Uj énekeskönyv.** A Stampay-féle 224 lapos 15 kros, csinosan kötött énekeskönyv IV. kiadása több száz énekkel, sok imával, a temetési szertartások, passiók- és jelképes minisztráczió főlvételével már november hóban megjelenik Finom börtönlátogatásban 25 kr. 11-ik könyv és kották ingyen. Megrendelhető a szerzőnél Kőbalkuton, Esztergom megyében.

— **A »Vasárnapi Lapok«** 31-ik számát vettük. Oly változatos, oly szép kiállítású ez az újság, hogy nem ajánlhatjuk eléggé tisztelt olvasóinknak szíves figyelmébe. Ime a legutóbbi szám tartalma: Emlék-versek, 23 emlékkönyvbe való költemény, írta Pap Zoltán. — A clownhercegné, elbeszélés Rex a Dezső-től — Parasztszerelem, rajz, Kaza I Lenké-től — Árulás, elbeszélés, folytatás, Prém József-től. — Budapest új polgármestere (arczképpel). — Az én nagybátyám, humorreszk, Géczy István-tól. — Kapitány a cizadella, Roderic z-től. — A primadonna-férjek Sallamon Ödön-től. — Gelléri Mór (arczképpel). — Hazaffy-asság, Lazzaroni-tól. — A déserteur. — Négy új darab, —z.—a.—től. — Különfélék: irodalom, vegyes, képeinkhez, talányok. Képei: A lebontásra készen álló cizadellát 5 különféle fényképfőlvételekben mutatja be a »Vasárnapi Lapok« e heti száma. Megemlíti még a következő képeket: Hegyi patak Herczegovinában című gyönyörű tájkép; futó vadkanok, szép vadászkep; vadászat sólyommal. Két csataképet találunk a lapban, melyek mutatványok a most megindult »1848« vállalatból; az egyik egy utcai harcot ábrázol hatvannál, A másik a peredi csata. — H a i b e r h a u e r-nek a most megválasztott főváros polgármesternek, s C e l l é r i Mór-nak, az országos iparegyesület új igazgatójának arczképét is hozza e saám. — Szóval: aktuális és szép újság ez a »Vasárnapi Lapok«, a mellett oleső: évnegyedre 2 frt. — Megrendelhető a kiadóhivatalnál: »Könyves Kálmán« magyar irodalmi és könykereskedési részvénytársaság, Kerepesi-ut 17. Mutatványszámot szívesen küld a kiadóhivatal, ha ez iránt 2 kros levelezőlapon hozzá fordulnak, A ki e lapot megismeri, aligha óhajt tőle megválni.

REGENY-CSARNOK.

VIZ ALATT.

Elbeszélés.

Írta: ROYETTA G. Ford.: S. J. 63.

TIZENHARMADIK FFJEZET.

Ariberti még nem tudta, miként fog meg, halni; meglepődött ama bizonyossággal, hogy vasárnapra tul lesz mindenén.

Különösen az csábította őt ezen gondolatra, mert azt hitte, hogy úgy fog eltűnni a tenger hullámai között, mint egy vízesépp, kimulva minden fájdalom nélkül. Azt gondolta, hogy el fog tűnni a tenger feneketlen mélységében, hogy soha még csak emléke sem száll föl többé onnan. Akkor aztán majd elfelejtik a vicenzaiak is és nem fogják őt kinevetni amiatt, hogy Navaredo grófnő kiadta az útját.

De nem olyan könnyű ám meghalni, sőt gyakran még a legnagyobb erőfeszítés dacára sem sikerül. És a víz alatt meghalni meg éppen nehéz feladat, különösen ha valaki olyan jó úszó, mint Praudino.

Midőn már jó messzire kiuszott és a habok, mint valami bölcső, ide-oda ringatták, kétségbeesett elhatározással le akart merülni, de nem sikerült neki.

És ámbár kézzel-lábbal küzdött ellene, a víz pár másodperc múlva mégis felvetette és ha fent volt, kénytelen volt lélekzetet venni is.

Máskor ismét, midőn lemerült, megkísérelte kinyitni a száját, — de ennek sem lett más eredménye, csak az, hogy ivott.

De mindez nem használt semmit! . . . Ne-ki megkellett halnia! . . . Meghalni? . . . De hát voltaképen miért? . . .

A tenger hideg vize jótékonyan hatott az ifju idegzetére és enyhébb elhatározásra bírta őt. Eleinte kissé tétovázott, s azután hirtelen megváltoztatta nézetét.

Meghalni? Örűtség! — Élnie kell, élnie hogy a hamis gyanúsítások ellen védekezhessék és tudtára adhassa mindenkinek, hogy nem Elza volt az, a ki megszakitotta viszonyukat, hanem megfordítva éppen ő. Élni kellett, hogy boszút állhasson D' Abalán. Semmi esetre sem akart meghalni anélkül, hogy meg ne leczkésztette Ceciliát és amugy igazán meg ne ránczálja a Gegio fűlét! . . . De hát a nyolcz-zázötven lira, amit vasárnapra meg kell Badoerónak fizetnie? Ez a keserű emlék annyira megrémítette őt, hogy ismét a mélységbe ereszkedett alá és mindent elkövetett, hogy ott maradhasson.

De ez ismét nem sikerült aszegény fiúnak.

»Nem, nem, meg kell halnom!«

»Kerűljön bármibe is,« a mint a hamis Elza mondotta.

. . . Mert hát hogyan élné át ő Viceuzában Elzának menyegzőjét az őrnagygyal?«

És ha Pinocchio lovag éppen őt rendelné ki a jegykiadó irodába, hogyan esnék neki — a sors néha oly kegyeletlenül gunyolódó — ezeknek nászutjára a menetjegyet kiadni? . . . Nem, neki meg kell hallnia!

Praodino lezárta szemeit és átengedte magát a hullámok játéknak, melyek arczán rohantak keresztül.

Teljes erejével uszott előre és mindinkább eltávolodott a parttól. Egy idő múlva érezte, hogy kezd fáradni. De folyvást tovább uszott; el volt szánva. Csak hogy már sokkal lassabban uszott.

A szél fűtyölt fülei körül és a tenger sós vize égette szemeit, de azért nem fordult meg, hagem uszott messzebb, ki a tengerbe, átengedve magát sorsának, mig csak a borzadály először át nem futotta testét.

No hát itt vagyunk már, gondolta Praodino és halottnak tetette magát.

Meglehető ideig tartott ez így, midőn egyszerre ismeretlen erőtlő érezte magát tovaragadtatni. Rémülve nyujtózott ki a vizen, hogy ellentájon eme vad hullámnak; de ez csak nagy fáradsággal sikerült neki, mert ereje ki volt merülve és tudta hogy csakhamar le lessz győzve.

Elzát, az őrnagyot, Ceciliát és a nyolczszázötven lirát egy pillanat alatt elfeledte és az őnfentartás hatalmas ösztöne ismét felébredt benne. Kétségbeesett, emberfölötti erőfeszítést fejtett ki, de minden erőfeszítése dacára is csak alig volt képes a hullámok lökéseinek el- lentállani: lehetetlen volt visszatérnie. Elérőtle- nedvén, nem volt képes többé a felszinen tartani magát: a diadalmas hullámok már kétszer is átcsaptak feje fölött; csaknem elvesztette már eszméletét és csakugyan lemerült volna ha csak hirtelen, anélkül, hogy csak sejtette volna is fel nem állott volna, ott, a háborgó tenger közepén, hol a víz alig ért vállig.

Körűlbelül ezer méternyre a Lidától egy homokpad terült el a tengerben: ide hozta az áramlat a szegény Praudinót!

Meg volt mentve.

Most már csak a zöldes, vad, habzó hullámok félelmet keltettek benne és fehér sőrű- nyük mindmegannyi szörnynek tünt fel előtte, melyek reá leselkednek. Istennek ajánlotta magát, anyjára gondolt és összes megmaradt erejét összeszedve, segítségért kiabált.

»Itt vagyunk uraim, itt vagyunk« hallat- szott tüstént egy hang közvetlen közléről.

Ez a fűrdőző vendégek kimentésére szol- gáló bárka volt, a mely miután Ariberti mesz- szire ment el a parttól, a szabályzathoz képest követte őt, anélkül hogy ő észrevette volna.

(Folyt. köv.)

TAVIRATOK.

Az autonómiai képviselők értekezlete.

Budapest, nov. 10. (Saját tud. táv.)
Az autonómiai kongresszus számos tagja a »Hungária«-ban Zichy Nándor elnökletével értekezletet tartottak. Amikor Majláth püspök belépett a teremben, felállva, nagy éljenzéssel fogadták az egybegyűlt autonómiai képviselők. — Zichy az általános irányról beszélt. Határozatukat a püspöki kar elaboratúrájától tették függővé. A kongresszuson az igazoló bizottságban ajánlani fogják: Schlauch Lőrincz bíboros-püspököt, Reiner prépost-kanonokot, gróf Batthyány Ivánt, Guenther Antalt, Lubricht Ágostont, Sághy Gyulát.

Bánffy a királynál.

Budapest, nov. 10. (Saját tud. táv.)
Bánffy Dezső miniszterelnököt holnap fogadja a király, a mikor is a Bilinszky-ügyről fog referálni.

Bismarck veszélyben.

Budapest, nov. 10. (Saját tud. táv.)
Mint ide távirják, Bismarck hirtelen aggasztóan megbetegedett. Fia és Schveninger tanár a beteghez utaztak.

Egyetemi hallgatók fáklyás menete.

Budapest, november 10. (Saj. tud. táv.)
Háromszáz egyetemi hallgató fáklyás menetet rendezett ma Herczegh rektor-nak, a nemzeti szövetség elnökének, mivel a szövetség megpendítette a Pantheon eszméjét. Az ifjuság üdvözlésére Herczegh a szövetség épületének erkélyéről mondott lendületes beszédet.

Goluchowszky gróf O Felségénél.

Bécs, november 10. (Saj. tud. táv.)
Goluchowszky gróf külügyminisztert O Felsége ma délelőtt 11 órakor külön kihallgatáson fogadta.

Bülow a pápánál.

Róma, november 10. (Saj. tud. táv.)
A »Don Chisciotte« szerint, Bülow német államtitkárt a jövő hónapban a pápa külön kihallgatáson fogadja.

A Dreyfus ügyhöz.

Budapest, nov. 10. (Saját tud. táv.)
A »Figaró« jelenti, hogy Scheurer-Kestner szenator a Dreyfus ügyet további eljárás végett át akarja adni az igazságügyminiszternek.

Salisbury lord Anglia legutóbbi hadjáratairól.

Budapest, november 10. (Saját tud. táv.)
Salisbury lord guildholli beszédében azt monotta, hogy az indiai hadsereg mostani Egyiptomi fegyvertényei megérlelik azt a meggyőződést, hogy azok a jeles tulajdonságok, amelyekkel az indiai birodalmat megszerezték tovább tartanak és nem szűnnek meg. Afrika azért van a világon, hogy baja legyen vele a külügyminiszteriumoknak. Mi most többé-kevésbé élénk, többé-kevésbé folytonos, de mindig barátságos tárgyalásokban állunk Franciaországgal. Minden országban nagy nehézséget képez külügyi dolgokban az, hogy minden országnak

van kritikus közvéleménye, a mely kétségtelen fölényt követel az államnak. Jobb tehát az ilyen, a közvéleményből kiinduló tárgyalásokra tovább egyáltalán szót sem vesztegetni.

Két miniszterünk visszatérte.

Bécs, nov. 10. (Saj. tud. távirata.)
Lukács és Jósika miniszterek ma Budapestre utaztak.

A bécsi diákok tüntetése.

Bécs, november 10. (Saj. tud. táv.)
A Reichsrath előtt ma délből 2000 német diák tüntetést rendezett. Schönerert, Lechert és Wolfot életették B a d e n i ellen pedig. »Vesszen!« »Áruló!« »Abczug!« kiáltásokkal tüntettek. — Schönerer beszédére széteszlottak.

Spanyolok győzelme Havannában.

Budapest, nov. 10. (Saját tud. táv.)
Egy Havannából keit hivatalos távirat szerint Gonzala ezredes megverte a felkelők vezérét Maximo Gomezt.

Ebenhoch dr. házelnöksége.

Bécs, november 10. (Saját tud. távirata.)
E b e n h o c h dr., kit talán a napokban az osztrák képviselőház elnökévé választanak, tegnap a »Reichsrath« tudósítója előtt nyilatkozott nézeteiről az elnöki állást illetőleg. Nem törekedett — ugymond — soha erre a tisztségre, — mert nagyon is tisztán látja az ezen állásából reá háromlő előnyököt, de hátrányokat is. Nem beszél ő a saját egyéni óhajairól és nézeteiről, hanem mindenek fölött pártját tartja szem előtt. Sokat használhat pártjának, mint házelnök, azt belátja, de mint német-párti politikust és németet nagyon kényes helyzetbe sodorhatja azon beálló kötelezettsége, hogy — mint házelnök — frontot csináljon a németek ellen is. Mert azt senki sem veheti tőle rossz néven, hogy a választási kérdésben a németekkel szemben elkövetett nagy igazságtalanságot rosszalja. És ő inkább szeretne a személyekkel jó lábon állani és csakis az eszmék ellen harcolni. — De — végzé — nem ő határoz ebben a dologban, hanem pártja. Ha ez óhajtja, hogy elfogadja a ház elnökségét, ám legyen, megteszi; megjegyzi azonban, hogy a katolikus népprát érdekeit ezátán is csakugy szíven fogja viselni, mint eddig, — s első lesz, ha a szükség úgy kívánja, hogy a bajban segítő jobbát nyujtsa D i p a u l i n a k, a párt vezérének.

Kossuth-párt nem jelöl.

Budapest, november 10. Saj. tud. táv.)
A Kossuth-párt mai értekezletén kimondta, hogy Gyulán nem állít jelöltet, hanem Barthát támogatja.

Az amerikai béketávirat.

Budapest, nov. 10. (Saját tud. táv.)
A »New-York World«-nak Sagastához intézett távirata szerint, amely lap közölte vele, hogy ellenségei azt a hirt terjesztik, hogy Spanyolország ürügyet keres hadüzenetre az amerikai Egyesült Államok ellen, a miniszterelnök távirati úton bizta meg Dupuy de Lome spanyol követet, hogy a »World« lapnak jelentse ki, hogy Spanyolország nagy szerencsétlenségnek tartaná, ha neki ily fájdalmas elhatározásra adnának okot; éppen Spanyolország, amelyet barátságos érület hat át, reméli, hogy az Egyesült Államok

a barátság érületét mindkét ország javára erősíteni fogja, amennyiben Spanyolország jogait tiszteletben tartja.

Szenzációs törvényjavaslat.

Budapest, november 10. (Saj. tud. táv.)
A belga kormány legközelebb egy törvényjavaslattal lép a kamara elé, mely az egész világon méltó és kinos feltűnést fog kelteni Belgiumban, melynek a nagyhatalmaktól a békés és szabad fejlődés szerződésileg biztosított, elhatározta, hogy az idegen államok polgárait is besorozza a népfelkelők táborába. Belgiumban ennek következtében a külföldi állampolgárok körében nagy az elégedetlenség, sőt az egyik képviselő Coreliens nyíltan kijelentette, hogy e rendszabály főleg Németország állampolgárai ellen irányul. — Berlinből ez egyből kifolyólag sürgönyzik tudósítónknak, hogy politikai körökben nem remélik, hogy Belgium e vakmerő esztelenséget elkövetné.

Károly román király köszönete.

Budapest, november 10. (Saj. tud. távir.)
Károly király G a n i Nikolához, a Jassy-i polgármesterhez a következő táviratot intézte:

Szívem szerint való kötelességemnek tartom, hogy újból kifejezzem a magam és a királynénak háláját a meleg és fényes fogadtatásért, amelyben második fővárosunkban részesültünk. A szívélyesség és szeretet érzelmei ott tartózkodásunk ideje alatt szakadatlanul kifejezésre jutottak s abban a pillanatban, midőn, — sajnálatunkra — bucsut vettünk Jassytól, elérték tetőpontjukat. Az ovációk, melyekkel bennünket csaknem az egész lakosság a vasúthoz kísért s amelyek az elutazás pillanatában irántunk oly meghatározó módon nyilvánultak, feledhetetlennek maradtak előttünk. Minthogy [valamennyien e szép ünnepnapokat oly örömtelten ültük meg, a szegényeknek is maradjon legalább egy vigasztaló emlék. Ezért tehát 6000 frankot küldök a szegények közt való szétosztásra. Valamennyi gondolatunk és óhajunk szeretett jassyi polgárainknál időzzen.

Károly.

Sub auspiciis regis.

Budapest, november 10. (Saj. tud. táv.)
Az egyetemen 4 ifjut avatott ma fel ő felsége nevében Zsilinszky sub auspiciis regis, átnyujtván nekik a királyi gyűrűket.

Az angol munkáskérdéshez.

Budapest, nov. 10. (Saját tud. táv.)
Salisbury lord tegnap Guildhallban mondott beszéde elején úgy nyilatkozott, hogy a gépipar válsága Anglia jövődjéjének és jövődjéjé boldogtalanságának elemeit foglalja magában. Örömmel fejezi ki azon véleményét, hogy hála a Board of Trades elnöke belátással teljes, fáradhatatlan buzgalmának, nemsokára létre fog jönni a munkaadók és munkások konferenciája, amelyet a lordmajor óhajt.

A fiumeiek aggályai.

Budapest, nov. 10. (Saját tud. táv.)
Az utcai politikusok által félrevezetett lakosság azt hiszi, hogy a kormánynak célja Fiumét elmagyarosítani. Ezért rendkívül izgatott hangulatban várják a bekövetkezendő dolgokat.

A japáni külügyminiszter visszalép.
Budapest, november 10. (Saj. tud. táv.)
 (Reuter.) Az Egyesült Államok tokiai követe azt táviratozta, hogy a japáni külügyminiszter visszalépett. — Utódjává *Misthi* bárót nevezték ki.

Bányaszerencsétlenség.
Budapest, nov. 10. (Saját tud. táv.)
 Az Aacheni kőszénbányában nagy szerencsétlenség történt. 4 bányász a leszállás közben a mélységbe zuhant s szörnyet halt.

A braziliai merénylet.
Budapest, nov. 10. (Saját tud. táv.)
 A »Frankfurti Zeitung« szerint a *De Moracs de Prudente* elnök ellen intézett merényletet a *katonapárt összeküvése idézte volna elő*, mivel nagyon rossz néven vették a tervezett intézkedését, hogy a katonaság létszámát 1898. jan. 1-étől 27.000-ról 20.000-re akarja leszállítani.

A spanyol válasz hatása Amerikában.
Budapest, november 10. (Saj. tud. táv.)
 Washingtonban Spanyolországnak *Woodford* jegyzékére adott választát ma a kabinetben felolvasták. A kabinet a választ igen kielégítőnek és alkalmasnak találta arra, hogy minden aggodalmat az iránt, hogy ellenségeskedésre kerülne a dolog, elhárítson.

KÖZGAZDASÁG.

Nagyvárad-i hetivásár.

Vásári árjegyzék a nagyvárad-i piacon 1897. november hó 9-ik napján tartott vásárban eladott természetmennyek és élelmiszereknek.

Tiszta buza: Ó 11.70. Uj 11.10. Kétsz. buza 8.20—8.50. Rozs 7.60—8.—. Arpa 5.30—5.50. Zab 5.40—5.70. Tengeri: Ó 5.30. Uj 4.20. Borsó 14.—. Lencse 15.—. Bab 7.30. Köleskása 12.50. Burgonya 2.80. 100 kiló lángliszt 19.40, zsemlyelisz 19.20, fehérkenyér liszt 18.80, barnakenyér liszt 18.—, széna fuvarral 1.50, szalma 0.60 Szalona 64.—, 6 kiló zsup-szalma —08, 150 dkgr, alom-szalma —03, 1 köbm. bikkfa 3.25, tölgyfa 3.10, cserfa 3.45. 100 kiló marhahus 48.—. Öntött gyertya 46.—. Lámpaolaj 48.—. 1 liter ó-bor —50. Uj-bor —40. Pálinka —34, Szilva pálinka —75. Szesz —95. 1 mm. kőso 10.70, nyers fagyú 24.—, olvaszt. fagyú 33.—, szappan 24.—, birka gyapju —, magyar gyapju —. Egy hektoliter ó-bor 33.—, uj bor 22.—, mész 1.20, kemény faszén 1.80, puha faszén 1.70, kendermag 9.—, köles 6.—, repce —, dió 16.—, mogyoró —, aszu szilva 20.—. Egy kilogramm savanyu káposzta 14, szalonna 66, sertéshus 56, juh-hus 32, veres hagyma 9, fog-hagyma 24, bors 1.—, paprika 1.10, barnakenyér 15. Egy liter kőolaj 18, 1 mm. bükköny —, 1 mm. luczernamag —, 1 mm. lóhere —, 1 mm. burgondi —.

Forgalmi kimutatás 1897. évi november 9-ről: Tiszta buza körülbelül 500 hltr, kétszeres buza 100 hltr, rozs 600 hltr, árpa 100 hltr, zab 150 hltr, tengeri 800 hltr, burgonya 800 hltr. Lábas jószágok: Hizott sertés mintegy 70 drb, félhizott 100, sovány 350, süldő 750, malacz 1200, hizott marha 8, jármás ökör 400, fejős tehén 300, borju 248, bivaly 9, juh és kecske 300, ló 272.

Marha ártáblázat 1897. november 9-ről: Egy pár első rendü jármás ökör 285—325, egy pár másodrendü jármás ökör 210—270, egy pár harmadrendü jármás ökör 130—195, 1 pár fejős tehén 90—190, 1 drb. vágó ökör 250 kgr. 65—85, 1 drb vágó tehén 150 kgr. 45—70, 1 drb. veres borju 9—16, 1 drb. fél éves borju 17—24, 1 drb, egy éves borju 26—34, két éves borju 34—58, 1 pár hizott sertés 50—85, 1 pár fél éves 21—29,

1 pár egy éves sertés 34—44, 1 pár két éves sertés 54—76, egy drb. jó igás ló 60—90. 1 pár ökörbőr 15—21, egy pár tehénbőr 11—16, 1 pár borjubőr 5—7, 1 pár lóbőr, 6—10.

TÖZSDE.

— A »Tiszántul« eredeti távirata. —

Gabonatözsde.

Készáru buzában az irányzat gyenge volt és 8,000 mm. forgalom mellett árák 10 krral alacsonyabban jegyeznek.

Határidők.

Határidőben az irányzat gyenge.

Budapest, nov. 10.	
Buza őszre	12.07
Buza tavaszra	11.98
Tengeri	5.47
novemberre	4.72
Rozs őszre	8.84
Zab őszre	6.52

Értéktözsde.

Az irányzat szilárd.

Budapest, nov. 10.	
Osztrák hitel	353.80
Magyar hitel	386.75
Allamvasut	335.—
Déli vasut	83.—
Rimamurányi	253.50
Magyar jelzálog	274.—
Magyar leszámítoló	251.—
Villamos vasut	287.—
Salgótarjáni	615.—
Iparbank	101.50
Budapest közuti	384.50

Az irányzat szilárd.

Bécs, nov. 10.	
Osztr. hitel	353.73
Magyar hitel	387.—
Allamvasut	334.75

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktözsde 1897 november 10-én.

Magyar aranyárjádék 4%	121.75
Magyar koronajárjádék	99.75
Magyar vasuti kölesön aranyban 4 1/2%	121.25
Magyar vasuti kölesön ezüstben 2 1/2%	101.—
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	120.50
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	97.75
Italmé és jog megváltás: kötvény	101.10
Horvát szlavin földtehermentesítési kötvény	97.50
Magyar nyeresémi sorsjegy-kölesön	155.—
Tiszta aranyozási és szegedi sorsjegy kölesön	140.—
Osztrák járjádék papirban	102.—
Osztrák járjádék ezüstben	102.—
Osztrák járjádék aranyban	123.—
Osztrák korona járjádék	101.50
1860. osztrák államsorsjegyek	145.50
Osztrák magyar bankrészevény	950.—
Magyar hitelbank részvény	385.75
Osztrák hitelintézeti részvény	353.20
Páris vista	334.50
20 márkás arany	952.—
Német birod. lmi márká	58.88
London vista	119.70
Páris vista	47.45
20 márkás arany	11.75

A szerkesztésért felelős:

DR. VUCSKICS GYULA.

Köszönet-nyilvánítás.

Vilmos Ferencz neunkircheni (Alsó-Ausztria) gyógyszerész urnak, — a köszvény és csusz elleni vértisztító thea feltalálójának.

Hogy a nyilvánosság elé lépek, azt azért teszem, mert legfőbb kötelességemnek tartom, hogy **Vilmos** neunkircheni gyógyszerész urnak, azon szolgálatért, melyet nekem kinos csusz bántalmaim alkalmából vértisztító theájával tett, legforróbb köszönetemet nyilvánítsam; de egyúttal azért is, hogy mindazok figyelmét, kik hasonló kinos bántalmakban szenvednek, erre a kitünő hatásu theára felhívjam. Képtelen vagyok arra, hogy még csak megközelítőleg is ecsetelhessem átélte szörnyü fájdalmaimat, melyek teljes 3 éven át, minden legkisebb időváltozás alkalmával tagjaimat gyötörték s melyekre hasztalan kerestem gyógyírt s könnyebbülést a bádeni kénes fürdőkben. Ejeiken át álmatlanul hánykolódtam ágyamban, étvágyam észrevehetőleg csökkent, arcomról eltűnt az életkedv, de eltűnt testi erőm is. És a fentebb említett thea 4 heti használata után nemcsak hogy tökéletesen megszabadultam fájdalmaitól, hanem ma, midőn a theát közel 6 hónapja, hogy nem iszom, tökéletes javulást érzek egész testemben. Személyes meggyőződéseim alapján merem állítani, hogy mindazok, kik hasonló kinos betegsügekben ezen theát választják gyógyszerül, áldani fogják annak feltalálóját: **Vilmos Ferencz** urat.

Kiváló tisztelettel
Streitfeld főhadnagyé,
 szül. **Buts hin grófné.**

307 7—12

Értesítés!

Van szerencsénk igen tisztelt vevőinket és a n. érdemü közönséget értesíteni, hogy az **őszi és téli idényre** — a legjobbnak elismert — eredeti **Carlsbadi cipőink** urak nők és gyermekek részére, továbbá legújabb divatu finom kalapok és sapkák, nyakkendő különlegességek, bőr és kötött kesztyük, harisnyák, gamáslik, galocsnik, zsebkendők, valódi Jögengek és mindennemü kötött és szövött áruk, gyapju takarók stb. minden igénynek megfelelőleg teljes választékban megérkeztek s azokat szigoru olesó szabott árák mellett árusítjuk el. Árukat vidékre is küldünk, meg nem felölt becsereülünk, vagy a pénzt visszaadjuk.

Kiváló tisztelettel, 358 2—5

Fábry Testvérek.

Carlsbadi cipő-raktár és divataruház.

Nagyvárad, Olaszi fő-utca.

COAKS,

tartós fűtésre legalkalmasabb és legjutányosabb tüzelő anyag,

Meidinger és egyéb töltökályhák fűtésére legjobb a **gáz-coaks** mert a súlyosabb és ezáltal drágább mile coaks (Meiler Coaks) sokkal nehezebben gyul meg.

A coaks ára nálunk **2 frt** métermázsánként.

Ha 250 kilós részletekben rendeltetik meg a coaks, akkor **métermázsánként 14 kr. fuvardíjért házhoz szállítjuk** a város belterületén.

Gázfogyasztóinknak kedvezményt nyújtunk e **coaks** vásárlásánál, a mennyiben, ha egyszerre legalább **250 kilót rendelnek meg, akkor nekik fuvarbért nem számítunk.**

Nagyvárad, 1897. novemberben.

Nagyvárad-i légszeszgyár:
Az igazgatóság.

TELEFONI

Legolcsóbb bevásárlási forrás!
NÁDOR L. és TÁRSA

Nagyvárad, Zöldfa-utca.



N

O

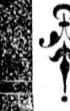
F

F

L

F

T



Ajánlja az őszi és téli évadra a legujabb

vizhatlan grácsi PICHLER-kalapokat.

Legnagyobb raktár olasz, angol és PLESS-kalapokban.

Valódi prágai férfi s női bőrkeztyük, angol kötött keztyük.

Férfi- és fiu fehéreneműek, legujabb nyakkendők.

Illatszerek, pénz- és szivartárczák,

esőernyők, sétabotok,

valódi email ing- és kezelő gombok,

harisnyák és valódi Jäger-alsók

a legnagyobb választékban és legjutányosabb árban.

A LEGNAGYOBB

czipő- és csizma-raktár.

Férfi-, női-, leány- és gyermek-czipők minden kivitelben a legjutányosabban kaphatók.

Valódi orosz Bagaria **vizhatlan csizmák**

és legnagyobb raktár Galloschni és bőr Camaschnikban.

Csizma- és czipő-különlegességek mérték szerint

a leggyorsabban készítettnek.

308 9-10

TELEFONI